

RAPPORT
Archeologisch bureau- en
verkennd veldonderzoek,
door middel van boringen
Luuschweg 15 te Hout-Blerick
(gemeente Venlo)

Opdrachtgever
BRO
Industriestraat 94
5931 PK Tegelen

ISSN 2214-5656

Projectnummer
Aeres Milieu projectnummer AM19398

Status rapport
Definitief.V3.0

Autorisatie

Opsteller rapport:	paraaf	datum
L. Kruithof MSc. Drs. ing. N.J.W. van der Feest Drs. D. Hagens		24 augustus 2020

Redactie:	paraaf	datum
Drs. M.A.K. Vroomans		24 augustus 2020

Vrijgave:	paraaf	datum
Drs. M.A.K. Vroomans		24 augustus 2020

Contactgegevens
Aeres Milieu B.V.
Noordhoven 4
6042 NW ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	3
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	4
1. INLEIDING	6
2. WERKWIJZE	8
2.1 Inleiding.....	8
2.2 Verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen	8
3. BUREAUONDERZOEK	9
3.1 Landschappelijke situatie - geomorfologie.....	9
3.2 Landschappelijke situatie - bodem.....	10
3.3 Bewoningsgeschiedenis – historisch overzicht.....	11
3.4 Bewoningsgeschiedenis – archeologische waarden	12
3.5 Bewoningsgeschiedenis – historisch kaartmateriaal	14
4. VERWACHTINGSMODEL	17
5. VELDWERKZAAMHEDEN	19
5.1 Algemeen.....	19
5.2 Fysisch geografische beschrijving van de bodemopbouw.....	20
5.3 Interpretatie.....	20
5.4 Archeologische indicatoren.....	21
6. CONCLUSIE	22
6.1 Algemeen.....	22
6.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen.....	22
7. AANBEVELINGEN	23
LITERATUURLIJST	24

Bijlagen:

1	Topografische ligging onderzoeksgebied
2	Boorpuntenkaart
3	Archeologische gegevens cf. Archis 3
4	Archeologische beleidskaart gemeente Venlo
5	Overzicht geomorfologische kaart
6	Overzicht bodemkaart
7	Reliëfkaart
8	Boorkernbeschrijvingen

SAMENVATTING

Op 13 februari 2020 is in opdracht van BRO-Boxtel door Aeres Milieu een archeologisch bureau- en verkennend booronderzoek uitgevoerd aan de Luuschweg 15 te Hout-Blerick (gemeente Venlo). Het doel van het verkennende booronderzoek is de in het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde archeologische verwachting te toetsen. Aan de hand van deze gegevens kunnen vervolgens adviezen over de mogelijk aanwezige archeologische resten, of vervolgetraject worden opgesteld.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek is de voorgenomen sloop van de huidige bebouwing ten behoeve van woningbouw met garageboxen. De diepte van de toekomstige versterking is niet bekend, maar zal uitgaande van een standaard funderingsdiepte naar verwachting tot tenminste 0,8-1,0 meter beneden maaiveld reiken.

Het plangebied ligt op de archeologische basiskaart (geactualiseerde versie van 2015) in een zone met in het noorden een middelhoge verwachting en in het zuiden een zeer hoge archeologische verwachting. De zeer hoge verwachting is de leidende verwachting. Hiervoor geldt dat onderzoek noodzakelijk is bij ontwikkelingen groter dan 100 m² en dieper dan 40 cm -mv. Middels deze kaart heeft de gemeente aangegeven dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

Het plangebied is niet gekarteerd vanwege de ligging in bebouwd gebied. Op basis van extrapolatie van de omliggende gekarteerde gebieden blijkt dat het plangebied op een dalvlakteterras ligt. Het Maasterras is gevormd in het Laat-Pleniglaciaal (circa 26.000 – 14.700 jaar geleden) en mogelijk bedekt met dekzand uit het Laat-Glaciaal (circa 14.700 – 11.700 jaar geleden). De flanken/randen van de hoger gelegen Maasterrassen direct bij waterlopen zullen een aantrekkelijke vestigingsplaats zijn geweest. Het plangebied ligt op circa 1,3 kilometer westelijk van de Maas. De Springbeek (Blerickse Molenbeek) ligt op 450 meter ten zuiden van het plangebied. In de omgeving zijn meerdere vuursteenartefacten bekend uit de periode laat-paleolithicum tot mesolithicum, voornamelijk aangetroffen nabij de Springbeek (Maasgeul). Op basis van deze gegevens geldt een hoge archeologische verwachting voor de periode laat-paleolithicum tot en met mesolithicum. Resten uit de periode laat-paleolithicum tot en met het mesolithicum worden onder de bouwvoor verwacht in de oorspronkelijke bodem en kunnen bestaan uit tijdelijke kampementen, haardkuilen en vuursteenstrooiingen.

Voor de latere landbouwende samenleving zal het plangebied vanwege de relatief hoge ligging in het landschap en enigszins nabij watervoorzieningen een aantrekkelijke vestigingslocatie zijn geweest. In de omgeving van het plangebied zijn meerdere vondsten en nederzittingsresten bekend uit deze perioden. Op circa 400 meter ten oosten van het plangebied zijn crematieresten (grafveld) aangetroffen uit de bronstijd tot ijzertijd. Voor het plangebied geldt daarom een hoge verwachting voor vindplaatsen uit de periode neolithicum tot en met ijzertijd. Er zijn ook veel vondsten bekend in de directe omgeving van het plangebied uit de periode Romeinse tijd tot de vroege middeleeuwen. Op basis hiervan geldt een hoge verwachting voor deze perioden. Resten worden onder de bouwvoor tot in de oorspronkelijke bodem verwacht en kunnen bestaan uit een cultuurlagen, fragmenten aardewerk, natuursteen of gebruiksvoorwerpen.

Vanaf de late middeleeuwen gaat de bewoning zich meer clusteren met rond de dorpen de landbouwgronden. De hogere ligging is niet meer doorslaggevend om zich te vestigen. Het plangebied ligt aan de Luuschweg direct ten noorden van de van oorsprong 14^e eeuwse dorpskern van Hout-Blerick. Uit bestudering van historische kaarten blijkt dat de Luuschweg evenals nabij gelegen wegen sinds omstreeks 1800 al bestaande wegen waren. De bebouwing concentreerde zich tot ver in de 20^e eeuw voornamelijk binnen de bescheiden kern van Hout-Blerick. Het plangebied was sinds tenminste 1800 onbebouwd en in agrarisch gebruik. Vanaf medio 20^e eeuw ontstaat ook bebouwing aan de Luuschweg en binnen het plangebied. Op basis hiervan geldt voor het plangebied een middelhoge verwachting voor resten uit de periode late middeleeuwen tot en met nieuwe tijd. Eventuele resten worden verwacht vanaf het maaiveld en kunnen bestaan uit cultuurlagen, fragmenten aardewerk, natuursteen of gebruiksvoorwerpen, sporen van agrarische activiteiten, perceelgreppels.

Wat betreft de conservering en gaafheid van eventuele archeologische resten kan het volgende gesteld worden: Wegens de aanwezigheid van een mogelijke plaggendeek of eerdlaag waren archeologische resten beschermd tegen latere invloeden. Over het algemeen kunnen vondsten en sporen onder zo'n dek in goede toestand worden aangetroffen. Wat betreft de organische resten zijn de omstandigheden minder goed: het grootste deel van het plangebied heeft op de bodemkaart een relatief lage grondwaterstand (GWT VII) waardoor organische resten vaak enkel in diepere, waterhoudende sporen zoals waterputten bewaard kunnen blijven.

Op basis van het uitgevoerde archeologisch booronderzoek, verkennende fase, kan worden gesteld dat de bodemopbouw, met uitzondering van de bodem onder de aanwezig kapschuur, tot diep in de C-horizont is verstoord. De verstoring is het gevolg van bodembewerking ten behoeve van landbouw en later door het ontgraven van de locatie voorafgaand aan het aanbrengen van een laag gebroken puin.

De aangetroffen AC-profielen duiden op het afwezig zijn van de verwachte bodemopbouw en daarmee met de mogelijk relevante archeologische niveaus. De archeologische verwachting is voor alle perioden bijgesteld naar laag voor het hele plangebied. De beter intacte bodem ter plaatse van de kapschuur is dusdanig beperkt in omvang dat eventuele archeologische resten die hier aangetroffen kunnen worden weinig kenniswinst opleveren.

Op basis van deze bevindingen wordt geadviseerd dat verder archeologisch onderzoek niet noodzakelijk wordt geacht.

Het uitgevoerde onderzoek is verricht conform de gestelde eisen en gebruikelijke methoden. Het onderzoek is gericht op het inzichtelijk maken van de toestand van het aanwezige bodemarchief. Hiermee kan de beschadiging dan wel vernietiging als gevolg van de voorgenomen verstoring van een mogelijk aanwezig bodemarchief tot een minimum worden beperkt. Echter kan door de aard van het onderzoek, steekproefsgewijs, niet volledig worden uitgesloten dat er archeologische resten aan- of afwezig zullen zijn.

Indien in het plangebied toch archeologische sporen of resten worden aangetroffen dient hiervan melding te worden gemaakt bij de Minister van OCW (in de praktijk de RCE) of zoals gangbaarder is bij de gemeente conform Artikel 5.10. (Archeologische toevalsvondst) van de Erfgoedwet 2016.

Selectiebesluit gemeente Venlo (7 augustus 2020):

'We kunnen ons vinden in de conclusie dat het plangebied dermate diep verstoord en ontgraven is dat van archeologisch vervolgonderzoek kan worden afgezien. Dit betekent dat het plangebied archeologisch door de gemeente wordt vrijgegeven en het aspect archeologie binnen het onderzochte plangebied verder geen rol meer speelt'.¹

1 Gemeente Venlo 2020, *Opmerkingen bureauonderzoek en verkennende boringen Hout-Blerick Luusweg 15, versie 04-03-2020.*

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectnummer	: AM19398
OM-nummer	: 4773099100
Soort onderzoek	: Bureau- en verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen
Adres onderzoekslocatie	: Luusweg 15 te Hout-Blerick
Toponiem	: Luusweg 15
Gemeente	: Venlo
Provincie	: Limburg
Kadastrale registratie	: Venlo, sectie L, nr, 5408
Coördinaten	: Centraal 206.636; 374.809 N: 206.651; 374.873 O: 206.676; 374.820 Z: 206.627; 374.766 W: 206.592; 374.798
Oppervlakte	: Circa 4.535 m ²
Huidig locatie gebruik	: Woonhuis met bijgebouwen met verhard erf en groenzones
Aanleiding onderzoek	: Bestemmingsplanwijziging
Opdrachtgever	: BRO-Boxtel
Bevoegde overheid	: Gemeente Venlo
Archeologisch adviseur	: Dhr. J. Schotten / Dhr. T. Ernst
Opslag documentatie en materiaal	: Noordhoven 4 te Roermond tot deponering bij provinciaal depot te Heerlen
Datum uitvoering veldwerk	: 13 februari 2020

1. INLEIDING

In opdracht van BRO heeft Aeres Milieu een archeologisch bureau- en verkennend veldonderzoek, d.m.v. boringen uitgevoerd op de locatie:

Adres onderzoekslocatie	: Luusweg 15 te Hout-Blerick
Gemeente	: Venlo
Oppervlakte	: circa 4.535 m ²
Huidig perceelgebruik	: Woonhuis met bijgebouwen met verhard erf en groenzones
Toekomstig perceelgebruik	: 4 woningen met garageboxen

Dit archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van de BRL SIKB 4000, KNA 4.1 (protocol 4002 en 4003). Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek naar de historie en bodemgesteldheid van de onderzoekslocatie. Aanvullend hierop is een verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen op het perceel uitgevoerd. De werkzaamheden in het veld zijn uitgevoerd onder leiding van een senior KNA-prospecteur.

Aanleiding

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek is de voorgenomen sloop van de huidige bebouwing ten behoeve van woningbouw en garageboxen. De diepte van de toekomstige verstoring is niet bekend, maar zal uitgaande van een standaard funderingsdiepte, naar verwachting tot tenminste 0,8-1,0 meter beneden maaiveld reiken.

Het plangebied ligt op de archeologische basiskaart (geactualiseerde versie van 2015)² in een zone met in het noorden een middelhoge verwachting en in het zuiden met een zeer hoge archeologische verwachting. De zeer hoge verwachting is de leidende verwachting. Hiervoor geldt dat onderzoek noodzakelijk is bij ontwikkelingen groter dan 100 m² en dieper dan 40 cm -mv. Middels deze kaart heeft de gemeente aangegeven dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

Doel

Het doel van het archeologisch bureauonderzoek is het vervaardigen van een gespecificeerd verwachtingsmodel voor de locatie. Dit verwachtingsmodel wordt op basis van historische kaarten en bekende landschappelijke en archeologische gegevens gevormd.

Dit verwachtingsmodel zal vervolgens leiden tot een aanbeveling over het behoud *in-situ* of eventueel vervolgonderzoek.

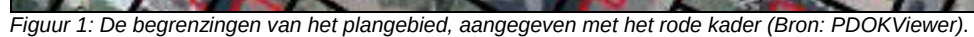
Het doel van het aansluitende verkennend booronderzoek is het toetsen van het in het bureauonderzoek opgestelde verwachtingsmodel.

Specifiek voor de locatie Luusweg 15 te Hout-Blerick zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Is er sprake van stratigrafische lagen die potentieel archeologische waarden kunnen bevatten?
- In hoeverre zijn deze lagen intact en hoe reflecteert dit de kwaliteit van de mogelijk aanwezige archeologische resten?
- Wat is de diepteligging van mogelijke archeologische resten en wat is de daadwerkelijke bedreiging van deze resten door de voorgenomen bodemingrepen?

Plangebied

Het plangebied ligt in de bebouwde kom, ten noordwesten van de historische kern van Hout-Blerick (Figuur 1). Momenteel is het plangebied deels bebouwd (woonhuis en bijgebouwen) en in gebruik als verhard erf en tuin. In het noordoosten wordt het plangebied begrenst door de Luusweg en in het zuiden, westen en oosten door bebouwing aan de Luusweg en Pastoor Ruttenweg.

2. WERKWIJZE

2.1 Inleiding

Bij het uitvoeren van het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Deze bronnen geven inzicht in bekende, of te verwachten archeologische resten binnen het onderzoeksgebied. Daarnaast zijn deze bronnen van belang voor het opstellen van de landschapsgenese.

Archeologische bronnen

- Archeologische Monumentenkaart (AMK)
- Archeologisch Informatiesysteem (ARCHIS 3)
- Archeologische beleidskaart van de gemeente Venlo
- Specifieke lokale informatie

Bodem- en geomorfologische kaarten

- Bodemkaart (Alterra, uit Archis3)
- Geomorfologische kaart (Alterra, uit Archis3)
- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN2)

Historische kaarten

- Tranchotkaart (1801-1828)
- Kadastraal minuutplan (1811-1840)
- Historische topografische en militaire kaarten (1830 tot 1978)
- Moderne topografische kaart (tot 2017)

De bovenstaande bronnen worden aangevuld door mogelijke informatie afkomstig van lokale archeologische verenigingen en werkgroepen. De overige aanvullende informatie is terug te vinden in de literatuurlijst.

Op 10 februari 2020 is via mail contact opgenomen met de 'Heemkundekring Blariacum' te Venlo met de vraag om aanvullende informatie betreffende het plangebied. Tot op heden is hierop nog geen reactie ontvangen.

2.2 Verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen

Aan de hand van de Leidraad Inventariserend Veldonderzoek³ wordt een verkennend booronderzoek met een boordichtheid van circa 6 boringen per hectare uitgevoerd. Het onderzoek is hiermee verkennend voor alle perioden. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 4.535 m². Bij het verkennend veldonderzoek zal daarom uitgegaan worden van 5 boringen welke gelijkmatig over het plangebied waren verdeeld, zie Bijlage 2. De boorlocaties worden uitgezet ten opzichte van hoekpunten van de perceelsgrenzen, straten en bebouwing. De hoogte zal worden bepaald met het Actueel Hoogtemodel Nederland (AHN). De boringen worden gezet met een Edelmanboor met een boorkop van 10 cm.

De boorkernen worden conform de ASB (Archeologische Standaard Boorbeschrijving 5.2) beschreven, zie Bijlage 8. Gelet zal worden op de aanwezigheid van archeologische indicatoren als fragmenten keramiek, fosfaatvlekken en brokjes houtskool en verbrande leem. Daartoe worden de opgeboorde monsters verbrokkeld waar nodig.

³ Tol et al. 2012.

3. BUREAUONDERZOEK

3.1 Landschappelijke situatie - geomorfologie

Hout-Blerick ligt in het Maasterrassengebied in de lage Maasterrassen.⁴ De rivier de Maas bevindt zich op 1,3 kilometer ten oosten van het plangebied. In de ondergrond bevinden zich rivierafzettingen van de Maas die een dikte hebben van enkele tientallen meters. Dit pakket afzettingen bestaat uit grof zand en grind en maakt deel uit van de Formatie van Beegden.⁵

In het Kwartair (circa 1,81 miljoen jaar geleden) zijn de rivierterrassen van de Maas ontstaan. Door klimaatschommelingen en gestage opheffing ontstond er een getrapt terrassenlandschap (Figuur 2). Tijdens de ijstijden hadden de rivieren een onregelmatig debiet en grote sedimentaanvoer. Hierdoor ontstond er een vlechtend geulpatroon waarbij zand en grind werden afgezet over de gehele breedte van de actieve bedding. Gedurende interglaciale hadden de rivieren een meanderend karakter. De meanderende riviergeulen sneden zich in de oudere sedimenten die waren afgezet tijdens de ijstijden. Het actieve dal van de meanderende rivieren was minder breed. Hierdoor kwam de rest van de voormalige vlechtende rivierbedding tijdens het interglaciaal hoog en droog in het landschap te liggen. Door de afwisseling van warme en koudere perioden ontstaat een steeds diepere gelegen riviervlakte en ontstonden er rivierterrassen.

In de omgeving van Tegelen hebben de Maas en Rijn vrij grove grindhoudende zanden afgezet op de midden-Pleistocene riviervlakte. Deze afzettingen behoren tot de Formaties van Urk en Kreftenheye. Onder invloed van tektonische opheffing verplaatste de Rijn zich. Door de opheffing in de omgeving heeft de Maas een vrij diep en stroomdal gevormd.

Het terrassenlandschap van de Maas heeft een lange ontwikkelingsgeschiedenis, de oudste terrassen worden in het Saalien gedateerd (circa 130.000 jaar oud). Het eerstvolgende terras, gevormd onder de toenemende invloed van de Maas, ligt circa 25 meter lager. Dit terras is gevormd in de periode van de laatste ijstijd, het Weichselien tot het Pleniglaciaal (circa 73.000 – 14.700 jaar geleden). De afzettingen uit deze periode behoren, zoals gezegd, tot de formatie van Beegden.

Tijdens de korte warmere periode van het Allerød interstadiaal (circa 13.900 - 12.900 jaar geleden) ontwikkelde zich de vegetatie waardoor de sedimentatie en watertoevoer veranderde. Als gevolg hiervan vormde zich een hoofdgeul die zich meanderend in het tweede terras sneed. Hieruit ontstond een volgend terras dat ook wel bekend is als Allerød-terras, circa vier meter lager gelegen dan het vorige terras. De laatste fase voor de opwarming van het Holoceen omvat de Jonge Dryas (circa 12.900 - 11.700 jaar geleden). Tijdens de Jonge Dryas daalt de temperatuur weer waardoor de aanvoer van het sediment weer toenam. In deze periode neemt de rivier weer een vlechtend patroon aan.

Dit vlechtende patroon stroomde met name aan de oostoever en erodeerde daar een groot deel van het Allerød-terras en zette hier matig fijne tot grove zanden af. De tweede helft van de Jonge Dryas was aanzienlijk droger, verstuiwingen vanuit de rivierbedding zorgden voor afzettingen op het Allerød-terras en tweede terrasniveau. De verstuiwingen vormden in de omgeving een dekzandpakket.

Waarschijnlijk ligt het plangebied direct ten zuiden van een oude Maasmeander. Deze vormt de scheiding tussen het plateauterras uit het Allerød-interstadiaal (circa 13.900 - 12.900 jaar geleden) in het noorden en een Pleniglaciaal terras (circa 26.000 – 14.700 jaar geleden) in het zuiden. Het Maasterras waarop het plangebied ligt, vormde tijdens het Laat-Glaciaal (circa 14.700 – 11.700 jaar geleden) de actieve riviervlakte.

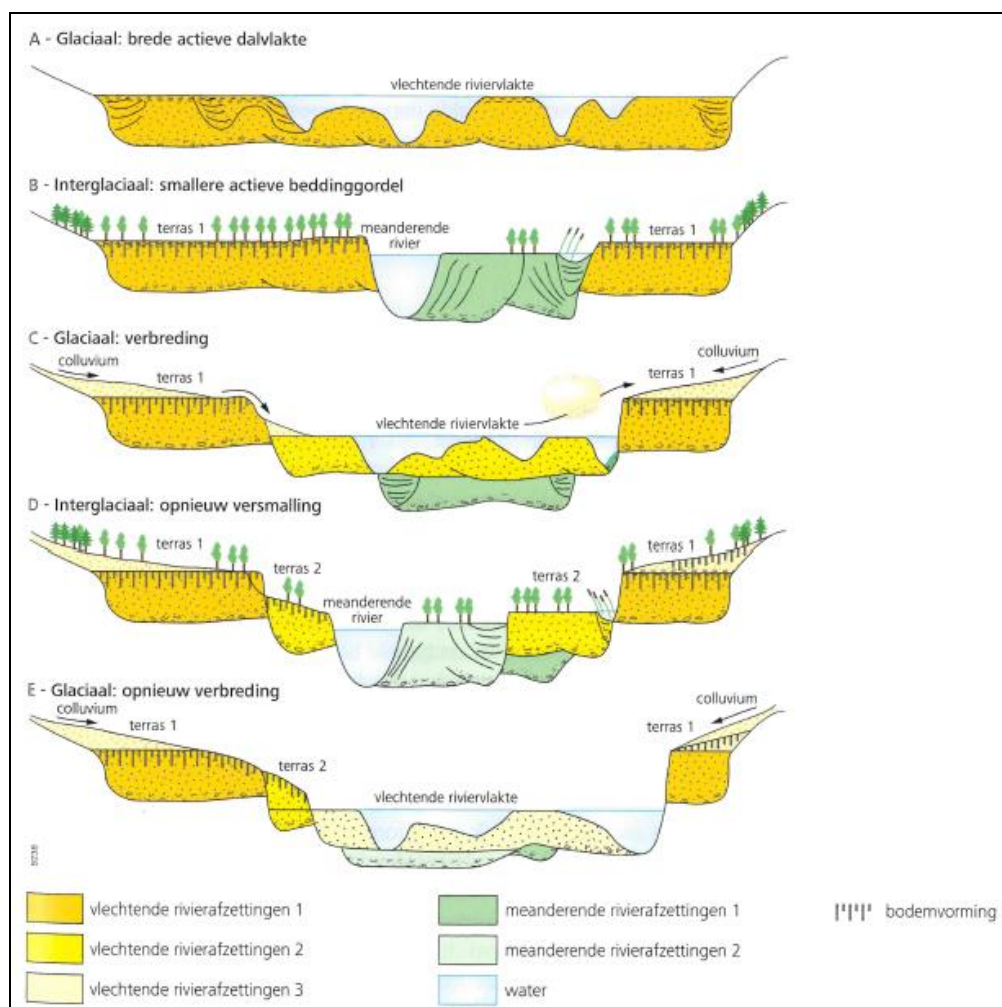
Met de intrede van het Holoceen veranderde het klimaat sterk waardoor de aanvoer van sediment en water constanter werd. De Maas trok zich als meanderende rivier terug in het huidige holocene dal. Hier hebben zich ook zandverstuiwingen voorgedaan, echter is hier niet met zekerheid te zeggen of het om een natuurlijk fenomeen gaat.

⁴ Rensink *et al.*, 2016.

⁵ Stouthamer 2015, 155.

Op de geomorfologische kaart (Bijlage 5) is het plangebied niet gekarteerd vanwege de ligging in bebouwd gebied. Op basis van extrapolatie van de omliggende gekarteerde zones ligt het plangebied waarschijnlijk op een dalvlakteterras (code 5E9).

Het kaartbeeld van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN, Bijlage 7) laat duidelijk de hoge ligging van het Maasterras zien waar het plangebied deel van uitmaakt. Ook is heel duidelijk de steilrand te zien, ten westen van het plangebied richting het oude Maasdal. Deze laaggelegen zone ligt op gemiddeld 18,55 meter +NAP ten opzichte van 22,94 meter +NAP op de rand van het terras. De maaiveld hoogte varieert tussen de 21,48 en 22,38 meter +NAP. Op het uitgezoomde kaartbeeld is verder het oostelijk hooggelegen plateauterras goed te herkennen evenals het oostelijk gelegen dal van de Maas. Ten zuiden ligt een oude Maasgeul (code 2R10), waar nu de Springbeek ofwel Blerickse Molenbeek loopt en die ten zuidoosten van Hout-Blerick in de Maas uitkomt.

Figuur 2: Schematische voorstelling van rivierterrassen in een opheffingsgebied (Bron: Stouthamer 2015, 161).

3.2 Landschappelijke situatie - bodem

Op de bodemkaart (Bijlage 6) worden in het plangebied looppodzolgronden in lemig zand (code cY23) verwacht.

Looppodzolgronden zijn gronden die behoren tot de moderpodzolen. Deze gronden komen voornamelijk voor in lemig fijn zand in goed ontwaterde gebieden met een dichte vegetatie.⁶ Deze gronden liggen veelal tussen Venlo en Tegelen.

⁶ van Dijk, 2007, 30, RAAP-rapport 1473.

Het gaat om vrij oude cultuurgronden met een opgebracht dek dat afkomstig is van materiaal uit een potstal. Ze bevatten een humushoudende bovengrond met een dikte van 40-45 cm, waarvan de bovenste 20-25 cm donker grijsbruin van kleur is.

De rest van het humushoudende dek heeft een grijsbruine kleur. De B-horizont is geelbruin en gaat geleidelijk over in een gele of lichtgele C-horizont. Deze C-horizont bevat soms roestbandjes en/of roestvlekjes.⁷

Grondwatertrap

Op de bodemkaart staan de gemiddelde grondwaterstanden aangegeven met grondwatertrappen. De mogelijk aanwezige gronden in het plangebied worden gekenmerkt door grondwatertrap VII.

Bij grondwatertrap VII ligt de gemiddeld hoogste grondwaterstand tussen de 80 - 140 centimeter beneden maaiveld en de gemiddeld laagste grondwaterstand ligt dieper dan 160 centimeter beneden maaiveld. Deze grondwatertrap wijst op een goede ontwatering van de bodem wat goede mogelijkheden schept voor landbouw. De kans op het aantreffen van goed geconserveerde organische resten is echter laag. Enkel in diepe waterverzadigde contexten zouden deze resten kunnen worden aangetroffen.

3.3 Bewoningsgeschiedenis – historisch overzicht

De bestudeerde en beschikbare bronnen hebben het volgende beeld kunnen schetsen over de geschiedenis van Hout-Blerick.

Het plangebied ligt aan de Luuschweg direct bij de historische kern van Hout-Blerick. Op circa 1,5 kilometer ten noordoosten ligt de oude kern van Blerick.

Blerick kent een bewoningsgeschiedenis die teruggaat tot tenminste de Romeinse periode. In de Romeinse tijd was in of bij (Hout-)Blerick een Romeinse villa gevestigd. De plaats was in deze tijd bekend als *Blariacum*, en staat als *Blariaco* vermeld op de Romeinse Peutingerkaart.⁸ Vanuit Blariacum liep een heerweg (Romeinse militaire weg) langs de Maas tussen Tongeren (*Atuatuca Tungrorum*) naar Cuijk (*Ceuclum*) en Nijmegen (*Noviomagus*).

De exacte locatie van de Romeinse nederzetting is niet bekend. Er zijn dan te weinig vondsten uit deze periode bekend om het Romeinse Blerick te kunnen lokaliseren.⁹ Vermoedelijk lag de nederzetting ter plaatse of direct ten zuidwesten van de huidige Blerickse kern.¹⁰ Een andere mogelijke locatie is het terrein van de voormalige Frederik Hendrikazerne, gelegen ten noorden van de kern.¹¹

Op basis van gegevens uit opgravingen is bekend dat ter plaatse van de huidige kern van Blerick sinds tenminste de 11^e eeuw bewoning aanwezig was. Aan de Antoniuslaan en de Lambertusstraat, binnen de kern van Blerick, zijn enkele boerderijen uit die periode aangetroffen. Vermoedelijk dateert de eerste kerk van Blerick ook uit deze periode. Blerick is hiermee in dit gebied de oudste nederzetting.

De eerste schriftelijke vermelding van Hout-Blerick stamt uit 1396 als *Holtbleryck*. In 1455 is sprake van *Holtblerick*. De naam is een samenstelling van *hout*, 'bos met opgaand geboomte' bij Blerick.¹²

Hout-Blerick was naast Blerick en het verder ten noordwestelijk gelegen Boekend één van de drie zogenaamde 'rotten' van het kerspel Blerick.¹³ De kern van Blerick stond ook wel bekend als (Maes-)Blerick.

In de 15e eeuw behoorde Hout-Blerick en Blerick tot het Gelders Overkwartier, ook wel het Spaanse Opper-Gelre genoemd. Met de Spaanse Successieoorlogen aan het begin van de 18e eeuw werd het gebied bezet door de Pruisen, waarmee Blerick tot het Pruisisch Opper-Gelre ging horen. In de 18^e eeuw kende Blerick een 'gemeint'. De gezamenlijke grondbezitters regelden het beheer van de gemene gronden en in enkele gevallen regelde men ook publieke taken.

Vanaf het begin van de 20^e eeuw begonnen zowel Hout-Blerick als Blerick in omvang toe te nemen en ontstond geleidelijk aan een stedelijk karakter. Dit was onder meer het gevolg door de aanleg van de spoorlijn tussen Eindhoven en Venlo (1865) evenals de economische gerichtheid op de stad Venlo.

7 Stiboka 1968, 56.

8 Renes 1999, 288.

9 Emmens, Van Genabeek en Willems 2001, 13 (BAAC rapport 01.099).

10 Renes 1999, 288.

11 Tichelman, 2006 (ADC rapport 516).

12 Renes 1999, 249; Van Berkel en Samplonius 2006, 211.

13 Renes 1999, 249.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft Blerick veel geleden door de ligging aan de Maas. Na de bezetting op 10 mei 1940 leken de gevolgen van de oorlog ongemerkt langs Blerick heen te gaan. De geallieerde troepen hadden in 1944 al de Boekend en Hout-Blerick vrijwel zonder slag of stoot bevrijd. Dit gold niet voor Blerick zelf. De gevechten werden uitgebreid richting de Maas. Om te verhinderen dat de Duitsers materieel toevoerden over de Maas werden de Maasbruggen bij Venlo gebombardeerd. Hierbij werden grote delen van Blerick en Venlo verwoest en kwamen honderden mensen om het leven. Op 3 december 1944 werd Blerick bevrijd van de Duitsers.¹⁴

In de periode 1940-1945 zijn er tijdens activiteiten op en om Blerick 7 vliegtuigen verloren gegaan.¹⁵ Blerick stond bekend als een van de zwaarst getroffen plaatsen van Limburg.¹⁶ De Sint-Antoniuskerk te Blerick heeft ook geleden onder de oorlog en werd op 19 november 1944 opgeblazen door Duitsers.¹⁷

Volgens de Risicokaart Explosieven van de gemeente Venlo geldt voor het plangebied geen hoge kans op het aantreffen van explosieven.¹⁸

Na de Tweede Wereldoorlog groeide de kern van Hout-Blerick aanzienlijk. In de loop van de 20^e eeuw vergroeiën de kernen van Blerick en Hout-Blerick tot een geheel, mede door de realisatie van de villawijk Meuleveld.

3.4 Bewoningsgeschiedenis – archeologische waarden

Volgens de Archeologische beleidskaart van de gemeente Venlo (Bijlage 4) in een zone met in het noorden een middelhoge verwachting en in het zuiden met een zeer hoge archeologische verwachting.

Binnen een straal van 500 meter rond het plangebied is een AMK-monument bekend en zijn meerdere onderzoeksmeldingen en waarnemingen geregistreerd in Archis (Tabel 1).

Monumentnummer 16559

Direct ten zuidoosten van het plangebied ligt een terrein met bewoningssporen uit de late middeleeuwen tot en met de nieuwe tijd. Het gaat om de oude dorpskern van Hout-Blerick. Op de AMK zijn historische dorpskernen en clusters oude bebouwing als gebieden van hoge archeologische waarde aangegeven. Dit is op grond van het belang van deze locaties, waar de wortels van de huidige dorpen of steden kunnen liggen. De begrenzing van deze kernen is gebaseerd op 19^e-eeuwse en vroeg 20^e-eeuwse kaarten. Binnen deze contouren kunnen in de bodem resten van vroegmoderne en waarschijnlijk ook van laatmiddeleeuwse (vanaf circa 1300 AD) bewoning aangetroffen worden. Ook sporen van oudere bewoning kunnen aanwezig zijn. Bedacht dient echter te worden dat de bewoning in de vroege- en volle middeleeuwen (tot circa 1300 AD) een meer dynamisch karakter gehad kan hebben en dat de plaats en grens ervan niet per se hoeft samen te vallen met die van de latere bewoning.

Zaakidentificatienummer	Afstand	Soort onderzoek en uitkomst
2266601100	Plangebied ligt in het onderzoeksgebied	Archeologisch bureauonderzoek door RAAP in 2009 over de Romeinse weg op de westoever van de Maas, van Ittervoort tot Molenhoek. In de omgeving van het plangebied is een spoor van een onverharde weg uit de Romeinse tijd.
2174156100	Circa 220 m ten zuidoosten van het plangebied	Archeologische (veld)kartering door RAAP in 2007 waarbij keramiek (aardewerk gedraaid), sporen en structuren (loopgraaf en schuttersput) en complexen uit de late ijzertijd tot tweede wereldoorlog. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis of DansEasy.
2302362100	Circa 280 m ten zuidoosten van het plangebied	IVO-p door ADC ArcheoProjecten in 2010 waarbij keramiek (bouw materiaal, aardewerk gedraaid), sporen en structuren (paalgat/paalkuil) en complexen (bewoning (inclusief verdediging)) zijn aangetroffen uit de Romeinse tijd tot vroege middeleeuwen B. Er is geadviseerd om de vindplaats <i>in situ</i> te behouden en als dit niet mogelijk is dan de vindplaats <i>ex situ</i> te bewaren door middel van een vlakdekkende opgraving.
2868481100	Circa 300 m ten zuidoosten van het plangebied	Registratie archeologische vondstmelding in 1882 van keramiek (aardewerk gedraaid) en complexen uit de Romeinse tijd.

14 www.archief.venlo.nl.

15 Auwerda en Grimm 2008 (Verliesregisters 1939 tot en met 1945).

16 Van Blankenstein 2006, 152.

17 Van Rijswijk, 1946.

18 www.kaarten.venlo.nl/risicokaart-explosieven.

2393091100	Circa 400 m ten zuidoosten van het plangebied	IVO-p door Econsultancy BV in 2012 waarbij meerdere vondsten vuursteen (afslag, kling, kern), keramiek (roodbakend geglaazuurd aardewerk, aardewerk handgevormd, steengoed geglaazuurd), zandsteen/kwartsiet en complexen zijn aangetroffen uit het mesolithicum tot nieuwe tijd. Er is geadviseerd om het gebied vrij te geven omdat het gebied geen behoudenswaardige vindplaats is.
2069894100	Circa 400 m ten zuidoosten van het plangebied	IVO-o door Synthebra BV in 2004 waarbij keramiek (ruwwandig aardewerk gedraaid), vuursteen, zandsteen/kwartsiet en complexen zijn aangetroffen uit het paleolithicum tot nieuwe tijd. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis of DansEasy.
4026278100	Circa 320 m ten zuidoosten van het plangebied	IVO-p door Synthebra BV in 2016 waarbij vondsten uit de bouwvoor voornamelijk bestaan uit keramiek, glas en metaal. Het materiaal dateert uit de middeleeuwen tot recent. Er is ook een vuursteen aangetroffen uit het mesolithicum. Er zijn ook een drietal vondsten uit de Tweede Wereldoorlog: geleideband, huls van een geweerpatroon en slaghoedje. In werkput is een bierfles en een dierbegravingskuil aangetroffen. Er is geadviseerd om geen vervolgonderzoek te laten uitvoeren omdat het plangebied geen behoudenswaardige archeologische resten bevat.
2175233100	Circa 460 m ten zuidoosten van het plangebied	IVO door Synthebra BV in 2007 waarbij keramiek (hutteleem), dierlijk bot (bot), hout/houtskool (houtkool) en complexen uit het paleolithicum tot nieuwe tijd laat zijn aangetroffen. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis of DansEasy.
2259741100	Circa 430 m ten zuidoosten van het plangebied	IVO-p door ADC ArcheoProjecten in 2009 waarbij keramiek (aardewerk handgevormd), sporen en structuren (paalgat/paalkuil, kuil, greppel/sloot) en complexen zijn aangetroffen uit de vroege ijzertijd. De archeologische resten zijn behoudenswaardig en om deze resten veilig te stellen is geadviseerd om de archeologische waarde <i>ex situ</i> veilig te stellen door middel van een archeologische opgraving.
2375839100	Circa 460 m ten zuiden van het plangebied	IVO-o door ADC ArcheoProjecten in 2012 waarbij keramiek (aardewerk, dakpan) en complexen (bewoning) zijn aangetroffen uit de bronstijd tot nieuwe tijd. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis of DansEasy.
3998431100	Circa 490 m ten zuidwesten van het plangebied	IVO-o door Transect in 2016. Binnen het plangebied zijn restgeulafzettingen en beekafzettingen aangetroffen waarbij een deel van de boringen tot in de terrasafzettingen verstoord zijn. Er is geadviseerd om de graafwerkzaamheden archeologische te begeleiden.
2481632100	Circa 420 m ten zuidwesten van het plangebied	BO door Transect in 2015. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis of DansEasy.
4018778100	Circa 420 m ten zuidwesten van het plangebied	Archeologische begeleiding door RAAP in 2016. Vanwege het ontbreken van een behoudenswaardige vindplaats is geadviseerd om geen vervolgonderzoek te laten uitvoeren.
2057313100	Circa 280 m ten zuidwesten van het plangebied	Archeologisch onderzoek door RAAP in 2002. Er zijn meerdere vondsten keramiek, vuursteen en complexen aangetroffen uit het neolithicum tot vroege middeleeuwen. Voor het plangebied aan de Hoverhofweg is geadviseerd om de graafwerkzaamheden archeologische te begeleiden. Het plangebied Op de Leus wordt vervolgonderzoek niet noodzakelijk geacht.
2057362100	Circa 380 m ten westen van het plangebied	Archeologische veldkartering door RAAP in 2002 waarbij meerdere vondsten keramiek, vuursteen, steen, tefriet en complexen zijn aangetroffen uit het mesolithicum tot nieuwe tijd. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis of DansEasy.
2851049100	Circa 240 m ten westen van het plangebied	Registratie archeologische vondstmelding in 1943 van keramiek (aardewerk) en complexen uit de middeleeuwen. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis of DansEasy.
3058506100	Circa 180 m ten noordoosten van het plangebied	Archeologische begeleiding in 2005 waarbij keramiek (aardewerk, Proto-steengoed en hutteleem), sporen en structuren (grondspoor) en complexen zijn aangetroffen uit de late middeleeuwen A nieuwe tijd. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis of DansEasy.
2874523100	Circa 420 m ten noordoosten van het plangebied	Registratie archeologische vondstmelding in 1947 van keramiek (aardewerk), sporen en structuren (ophogingslaag) en complexen (urneveld) zijn aangetroffen uit de late bronstijd tot ijzertijd. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis of DansEasy.
2198068100	Circa 330 m ten oosten van het plangebied	Archeologische opgraving door ADC ArcheoProjecten in 2008 waarbij keramiek (aardewerk), sporen en structuren (grondspoor) en complexen (grafveld, crematies) zijn aangetroffen uit de vroege ijzertijd.
2183366100	Circa 390 m ten oosten van het plangebied	IVO-p door ADC ArcheoProjecten in 2008 waarbij keramiek (aardewerk), koper (ring), menselijk bot en complexen (grafveld) zijn aangetroffen uit het paleolithicum tot nieuwe tijd laat. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis of DansEasy.
2028161100	Circa 370 m ten oosten van het plangebied	IVO-p door BAAC BV in 2003 waarbij vuursteen (afslag), menselijk bot (crematierresten), keramiek (aardewerk handgevormd), sporen en structuren (grafkuil, greppel/sloot, paalgat/paalkuil) en complexen (begraving, afwateringsgreppel/sloot) zijn aangetroffen uit het mesolithicum tot middeleeuwen. Er zijn geen verdere gegevens bekend in

		Archis of DansEasy.
3178257100	Circa 380 m ten oosten van het plangebied	Registratie archeologische vondstmelding in 2002 van meerdere vondsten keramiek, steen, vuursteen en complexen zijn aangetroffen uit het neolithicum tot nieuwe tijd. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis of DansEasy.
2083777100	Circa 380 m ten oosten van het plangebied	Archeologische opgraving door BAAC BV in 2003 waarbij dierlijk bot, keramiek (aardewerk, hutteleem), menselijk bot (crematieresten), vuursteen (afslag), sporen en structuren (paalgat/paalkuil, ploegsporen/eergetouwkrassen, greppel/sloot, kuil, crematiegraf) en complexen zijn aangetroffen uit de bronstijd tot nieuwe tijd. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis of DansEasy.

Tabel 1: Overzicht van Archismeldingen binnen een straal van 500 meter rond het plangebied.

3.5 Bewoningsgeschiedenis – historisch kaartmateriaal

In het kader van het bureauonderzoek zijn historische kaarten bestudeerd. Op de Tranchotkaart uit 1801-1828 (figuur 3) is te zien dat het plangebied direct ten noorden van de historische dorpskern van Hout-Blerick ligt. De kern ligt direct aan de Springbeek ofwel Blerickse Molenbeek. De Luusweg is al een bestaande weg. Ook de Moutzhofweg, direct ten noorden van het plangebied staat al ingetekend. Het plangebied en directe omgeving is onbebouwd en maakt deel uit van de bouwlandgronden rondom de kern. De bebouwing concentreert zich binnen de dorpskern, aan de Hoverhofweg en deels ook aan de Paalweg en Groetweg, respectievelijk ten zuidwesten en zuidoosten van het plangebied.

Op het minuutplan uit het begin van de 19^e eeuw (Figuur 4)¹⁹ is een soortgelijke situatie te zien. Het plangebied is onbebouwd en ligt binnen enkele langwerpige percelen. Volgens de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafels (OAT)²⁰ behorende bij het minuutplan, zijn deze percelen allen in gebruik als bouwland.

Op de Maaskaart uit 1849-1856 en op de kaart uit 1900 zijn geen veranderingen te zien. Het plangebied is als bouwland in gebruik. De bebouwing concentreert zich binnen de dorpskern van Hout-Blerick. De kaart uit 1960 laat zien dat de bebouwing van Hout-Blerick iets in omvang iets toegenomen. Ook aan de Luusweg is bebouwing aanwezig. Zo ook binnen het plangebied, direct aan de genoemde weg, staat een gebouw ingetekend. Het betreft het huidige woonhuis Luusweg 15, gebouwd omstreeks 1950.

19 www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl Gemeente Maasbree, Limburg, sectie B, blad 02. Minuutplannen zijn de oorspronkelijke kadastrale kaarten die zijn vervaardigd vanaf 1811 en 1812 in navolging van de Fransen o.l.v. Napoleon Bonaparte. Het zijn grondbeschrijvingen (kadasters) van de gemeenten met hierop aangegeven de percelen, perceelnummers en gebouwen. Voor Limburg werden deze kaarten rond 1840 vervaardigd.

20 OAT = Oorspronkelijke Aanwijzende Tafels. Dit is een register uit 1832 waarin diverse gegevens in vermeld staan die betrekking hebben op de betreffende percelen, zoals de eigenaar, beroep en woonplaats, alsmede het grondgebruik en de oppervlakte.

Figuur 3: Tranchotkaart uit 1801-1828, met in het rood bij benadering het plangebied aangegeven (Bron: Landesvermessungsamt 1969, blad 33 Venlo).

Figuur 4: Historisch minuutplan uit circa 1840, Maaskaart uit 1849-1856 en historisch kaartmateriaal uit 1900 en 1960 met in het rood het plangebied aangegeven (Bron: www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl en www.topotijdreis.nl).

4. VERWACHTINGSMODEL

Op basis van bovenstaande gegevens is voor het plangebied een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld.

De jager-verzamelaars uit het paleolithicum en mesolithicum hebben als woon- en verblijfplaats vaak voor de flanken van hoger liggende terreingedeelten in het landschap gekozen, bij voorkeur in de buurt van (open) water. Water was een belangrijk gegeven. Nabij water heerst een grotere biodiversiteit. Dit vergemakkelijkt de jacht en het verzamelen van plantaardig voedsel.

Het plangebied is niet gekarteerd vanwege de ligging in bebouwd gebied. Op basis van extrapolatie van de omliggende gekarteerde gebieden blijkt dat het plangebied op een dalvlakteterras ligt. Het Maasterras is gevormd in het Laat-Pleniglaciaal (circa 26.000 – 14.700 jaar geleden) en mogelijk bedekt met dekzand uit het Laat-Glaciaal (circa 14.700 – 11.700 jaar geleden). De flanken/randen van de hoger gelegen Maasterrassen direct bij waterlopen zullen een aantrekkelijke vestigingsplaats zijn geweest. Het plangebied ligt op circa 1,3 kilometer westelijk van de Maas. De Springbeek (Blerickse Molenbeek) ligt op 450 meter ten zuiden van het plangebied. In de omgeving zijn meerdere vuursteenartefacten bekend uit de periode laat-paleolithicum tot mesolithicum, voornamelijk aangetroffen nabij de Springbeek (Maasgeul). Op basis van deze gegevens geldt een hoge archeologische verwachting voor de periode laat-paleolithicum tot en met mesolithicum. Resten uit de periode laat-paleolithicum tot en met het mesolithicum worden onder de bouwvoor verwacht in de oorspronkelijke bodem en kunnen bestaan uit tijdelijke kampementen, haardkuilen en vuursteenstrooiingen.

De landbouwsamenlevingen die vanaf het neolithicum ontstaan worden gekenmerkt door meer sedentaire nederzettingen. Deze nederzettingen worden gekenmerkt door diep in de grond ingegraven sporen zoals paalkuilen, waterputten en afvalkuilen. Vanaf het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen heeft men doorgaans nog steeds een voorkeur voor hoger en droger gelegen gebieden.

Voor de latere landbouwende samenleving zal het plangebied vanwege de relatief hoge ligging in het landschap en enigszins nabij watervoorzieningen een aantrekkelijke vestigingslocatie zijn geweest. In de omgeving van het plangebied zijn meerdere vondsten en nederzettingen bekend uit deze perioden. Op circa 400 meter ten oosten van het plangebied zijn crematieresten (grafveld) aangetroffen uit de bronstijd tot ijzertijd. Voor het plangebied geldt daarom een hoge verwachting voor vindplaatsen uit de periode neolithicum tot en met ijzertijd. Er zijn ook veel vondsten bekend in de directe omgeving van het plangebied uit de periode Romeinse tijd tot de vroege middeleeuwen. Op basis hiervan geldt een hoge verwachting voor deze perioden. Resten worden onder de bouwvoor tot in de oorspronkelijke bodem verwacht en kunnen bestaan uit een cultuurlagen, fragmenten aardewerk, natuursteen of gebruiksvoorwerpen.

Vanaf de late middeleeuwen gaat de bewoning zich meer clusteren met rond de dorpen de landbouwgronden. De hogere ligging is niet meer doorslaggevend om zich te vestigen. Het plangebied ligt aan de Luusweg direct ten noorden van de van oorsprong 14^e eeuwse dorpskern van Hout-Blerick. Uit bestudering van historische kaarten blijkt dat de Luusweg evenals nabij gelegen wegen sinds omstreeks 1800 al bestaande wegen waren. De bebouwing concentreerde zich tot ver in de 20^e eeuw voornamelijk binnen de bescheiden kern van Hout-Blerick. Het plangebied was sinds tenminste 1800 onbebouwd en in agrarisch gebruik. Vanaf medio 20^e eeuw ontstaat ook bebouwing aan de Luusweg en binnen het plangebied. Op basis hiervan geldt voor het plangebied een middelhoge verwachting voor resten uit de periode late middeleeuwen tot en met nieuwe tijd. Eventuele resten worden verwacht vanaf het maaiveld en kunnen bestaan uit cultuurlagen, fragmenten aardewerk, natuursteen of gebruiksvoorwerpen, sporen van agrarische activiteiten, perceelgreppels.

Wat betreft de conservering en gaafheid van eventuele archeologische resten kan het volgende gesteld worden: Wegens de aanwezigheid van een mogelijke plaggende of eerdlaag waren archeologische resten beschermd tegen latere invloeden. Over het algemeen kunnen vondsten en sporen onder zo'n dek in goede toestand worden aangetroffen. Wat betreft de organische resten zijn de omstandigheden minder goed: het grootste deel van het plangebied heeft op de bodemkaart een relatief lage grondwaterstand (GWT VII) waardoor organische resten vaak enkel in diepere, waterhoudende sporen zoals waterputten bewaard kunnen blijven.

Periode	Verwachting	Verwachte kenmerken vindplaats	Diepteligging sporen
Laat-paleolithicum – mesolithicum	Hoog	Bewoningssporen, tijdelijke kampementen: vuursteen artefacten, haardkuilen	Onder de bouwvoor of in de oorspronkelijke bodem
Neolithicum – IJzertijd	Hoog	Nederzettings- en begravingsresten, cultuurlaag, botresten, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen	Onder de bouwvoor of in de oorspronkelijke bodem
Romeinse tijd – vroege middeleeuwen	Hoog	Nederzettings- en begravingsresten, cultuurlagen, botresten, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen	Onder de bouwvoor of in de oorspronkelijke bodem
Late middeleeuwen – nieuwe tijd	Middelhoog	Cultuurlagen, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen, Sporen van agrarische activiteiten, perceelsgreppels.	Vanaf het maaiveld

Tabel 2: Archeologische verwachting per periode.

Bodemverstoring

Ter plaatse van de huidige bebouwing zal het plangebied tot zekere diepte verstoord zijn geraakt. Uit de bestudeerde bouwdoSSIers blijkt dat het woonhuis Luuschweg 15 omstreeks 1950 gebouwd werd en deels is onderkelderd. De funderingsdiepte van het niet onderkelderde deel bedraagt 1,0 meter -mv. Het onderkelderde deel is de funderingsdiepte circa 2,3 meter -mv. De latere, noordwestelijke en westelijke aanbousels (1953, 1961 en 1970) hebben een funderingsdiepte van 0,85 tot 1,0 meter -mv. Van de loods uit 2005 in het westelijke deel van het plangebied is bekend dat ter plaatse een voorganger uit 1968 aanwezig was met een normale funderingsdiepte.

Op de KLIC-melding (aangevraagd op 14 januari 2020) blijkt dat er kabels en leidingen aanwezig zijn tussen de Luuschweg en het woonhuis, in het uiterste noordoostelijke deel van het plangebied. Deze zullen voor een lokale bodemverstoring hebben gezorgd.

5. VELDWERKZAAMHEDEN

5.1 Algemeen

Het doel van het verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen is het toetsen van de opgestelde gespecificeerde archeologische verwachtingen voor het plangebied (Hoofdstuk 4). Hiertoe zijn op 13 februari 2020 in totaal 5 boringen gezet (zie Bijlage 2 en 8). Het plangebied is in gebruik als erf/tuin. De boringen zijn uitgevoerd met een Edelmanboor met een boorkopdiameter van 10 centimeter. De boordiepte varieerde van 70 tot 210 centimeter onder maaiveld en werd minimaal 30 centimeter in de C-horizont gezet. De boorkernen zijn beschreven volgens de ASB 5.2 (Bijlage 8). De maaiveldhoogte varieert tussen de 21,86 en 24,29 meter + NAP. In gesprek met de eigenaar is gebleken dat deze het terrein in het verleden tot het 'gele zand' heeft afgegraven en een verhardingspakket heeft aangebracht.

Figuur 5: Zicht op het plangebied, kijkende in noordoostelijke richting (Foto: februari 2020).

5.2 Fysisch geografische beschrijving van de bodemopbouw

De boringen vertonen een zeer divers beeld. De bovengrond varieert in dikte tussen 25 en 70 centimeter. Het pakket bestaat uit een lemig zand of zandig leem waarin diverse antropogene resten worden aangetroffen. Boring 4 wijkt hierin af, deze boring heeft een bovengrond van 45 centimeter gebroken puin. In boringen 1 en 3 gaat deze bovengrond over in een sterk zandige ondergrond van leem, boring 3 heeft in de bovengrond opvallend veel dakpanfragmenten. In boringen 2 en 4 is dit matig fijn, sterk siltig, matig grindhoudend zand. Boring 5 wijkt hier af. Deze boring is geplaatst onder een oude kapschuur. Op 25 centimeter -mv, onder de bovengrond, is een laag zeer fijn, matig siltig, matig humeus, zwak humeus zand aangetroffen. In dit pakket zijn sporen houtskool aangetroffen. Op 80 centimeter -mv gaat dit pakket over in een leemlaag vergelijkbaar met boringen 1 en 3. De boring is tot grotere diepte doorgezet, op 190 centimeter -mv gaat het leempakket over in een zeer fijn, zwak siltig zand met een goede sortering.

Figuur 6: Profielopname van boring 5, leesrichting van links naar rechts en boven naar beneden (Foto: februari 2020).

5.3 Interpretatie

Op basis van het bureauonderzoek worden er looppodzolgronden verwacht in het plangebied. Op basis van de uitgevoerde boringen kan worden gesteld dat deze niet langer in het plangebied aanwezig zijn. De boringen hebben een typerend bodemprofiel dat met uitzondering van boring 5 beschreven kan worden als een zogenaamd AC-profiel. In boring 3 lijkt een wat oudere Ap-horizont aanwezig, gekenmerkt door de aanwezigheid van de vele fragmenten grijsbakkende dakpannen.

Op het terrein zijn echter diverse stapels met dergelijk dakpannen aangetroffen. De mogelijkheid bestaat dus dat ook de Ap-horizont in boring 3 vrij recent van aard is. Onder de Ap-horizont is in alle boringen een C-horizont aanwezig, dit is het uitgangsmateriaal van de locatie. De variatie in de ondergrond lijkt groot, maar er is sprake van lemig zand of zandig leem, met een relatief klein verschil in samenstelling.

Figuur 7: Aangetroffen bakken met grijsbakkende dakpannen zoals aanwezig in de top van boring 3 (Foto: februari 2020).

De afwijkende boring, boring 5, ligt zoals eerder beschreven onder een kapschuur. De kapschuur dateert op basis van historisch kaartmateriaal van 1979. Mogelijk is bij het ontgraven en aanvullen met puin van de locatie dit niet ter plaatse van de kapschuur gedaan, omdat deze toen al aanwezig was. Over het terrein ligt gemiddeld 50 centimeter gebroken puin (op basis van de uitgevoerde milieuboringen en asbestonderzoek) ter plaatse van boring 5 is dit slechts 15 centimeter. Het is hierdoor aannemelijk dat de ingreep ter plaatse van boring 5 minder verstorend is geweest dan op de rest van het terrein. Dit wordt gereflecteerd in de aanwezig bodemopbouw, onder de Ap-horizont en boven de C-horizont is een extra laag aanwezig waarin humus aanwezig is en spikkels houtskool. Deze laag in het veld geïnterpreteerd als een Apb-horizont, een begraven akkerlaag. Het is niet mogelijk een datering aan deze laag te koppelen.

5.4 Archeologische indicatoren

Hoewel het niet tot de strekking van een verkennend onderzoek behoort, is toch gelet op archeologische indicatoren. Naast de reeds beschreven fragmenten dakpan en houtskool, zijn deze niet aangetroffen.

6. CONCLUSIE

6.1 Algemeen

Op basis van het uitgevoerd onderzoek kan worden gesteld dat de verwachte bodemopbouw, een loopodzolgrond, niet langer aanwezig is binnen plangebied. De bodem bestaat ter plaatse uit een zogenaamd AC-profiel. In deze bodems is de natuurlijke bodemopbouw opgenomen in de bovenliggende Ap-horizont onder invloed van latere bewerking of, zoals waarschijnlijk in dit geval, door het afgraven van de locatie voorafgaand aan het aanbrengen van een verhardingslaag met puin.

Alleen ter plaatse van boring 5 is er sprake van een oudere akkerlaag onder de moderne Ap-horizont. Dit hangt vermoedelijk samen met de aanwezigheid van de kapschuur ter plaatse.

Boring 2 is gezet in een bossage die hoger ligt dan het plangebied, maar grofweg wel gelijk aan de omgeving, dit hoogteverschil is circa 50 centimeter. Dat opgeteld bij de aangetroffen Apb-horizont in boring 5 maakt het aannemelijk dat plaatselijk tot wel 120 centimeter van het oorspronkelijke bodem is omgezet, of verdwenen door afgraving. Dit zal niet over het volledige plangebied het geval zijn, maar aangenomen kan worden dat verstoring in het hele plangebied, met uitzondering van de aanwezig kapschuur, tot ver in de C-horizont reikt.

De diepgaande verstoring is dan ook de aanleiding om de specifieke archeologische verwachting zoals opgesteld in het bureauonderzoek bij te stellen naar laag voor alle perioden.

6.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen

- Is er sprake van stratigrafische lagen die potentieel archeologische waarden kunnen bevatten?
Indien boring 5 buiten beschouwing wordt gelaten, dan kan gesteld worden dat er sprake is van een AC-profiel tot diep in de C-horizont. Hierdoor zijn alle potentiële archeologische niveaus opgenomen of vergraven.
- In hoeverre zijn deze lagen intact en hoe reflecteert dit de kwaliteit van de mogelijk aanwezige archeologische resten?
Er is geen sprake meer van intacte lagen.
- Wat is de diepteligging van mogelijke archeologische resten en wat is de daadwerkelijke bedreiging van deze resten door de voorgenomen bodemingrepen?
Er worden geen archeologische resten meer verwacht als gevolg van de verstoringen binnen het plangebied, hierdoor vormt de voorgenomen ontwikkeling ook geen bedreiging voor het bodemarchief.

7. AANBEVELINGEN

Op basis van het uitgevoerde archeologisch booronderzoek, verkennende fase, kan worden gesteld dat de bodemopbouw, met uitzondering van de bodem onder de aanwezig kapschuur, tot diep in de C-horizont is verstoord.

De verstoring is het gevolg van bodembewerking ten behoeve van landbouw en later door het ontgraven van de locatie voorafgaand aan het aanbrengen van een laag gebroken puin.

De aangetroffen AC-profielen duiden op het afwezig zijn van de verwachte bodemopbouw en daarmee met de mogelijk relevante archeologische niveaus. De archeologische verwachting is voor het hele plangebied voor alle perioden bijgesteld naar laag. De beter intacte bodem ter plaatse van de kapschuur is dusdanig beperkt in omvang dat eventuele archeologische resten die hier aangetroffen kunnen worden weinig kenniswinst zullen opleveren.

Op basis van deze bevindingen wordt geadviseerd dat verder archeologisch onderzoek niet noodzakelijk wordt geacht.

Het uitgevoerde onderzoek is verricht conform de gestelde eisen en gebruikelijke methoden. Het onderzoek is gericht op het inzichtelijk maken van de toestand van het aanwezige bodemarchief. Hiermee kan de beschadiging dan wel vernietiging als gevolg van de voorgenomen verstoring van een mogelijk aanwezig bodemarchief tot een minimum worden beperkt. Echter kan door de aard van het onderzoek, steekproefsgewijs, niet volledig worden uitgesloten dat er archeologische resten aan- of afwezig zullen zijn.

Indien in het plangebied toch archeologische sporen of resten worden aangetroffen dient hiervan melding te worden gemaakt bij de Minister van OCW (in de praktijk de RCE) of zoals gangbaarder is bij de gemeente conform Artikel 5.10. (Archeologische toevalsvondst) van de Erfgoedwet 2016.

Selectiebesluit gemeente Venlo (7 augustus 2020):

'We kunnen ons vinden in de conclusie dat het plangebied dermate diep verstoord en ontgraven is dat van archeologisch vervolgonderzoek kan worden afgezien. Dit betekent dat het plangebied archeologisch door de gemeente wordt vrijgegeven en het aspect archeologie binnen het onderzochte plangebied verder geen rol meer speelt'.²¹

21 Gemeente Venlo 2020, *Opmerkingen bureauonderzoek en verkennende boringen Hout-Blerick Luusweg 15, versie 04-03-2020.*

LITERATUURLIJST

- Auwerda, F./ P. Grimm, 2008: *Verliesregister 1939-1945, Alle militaire vliegtuigverliezen in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog*, Den Haag.
- Bakker, de, H., 1966: De subgroepen van het systeem van bodemclassificatie voor Nederland, in *Boor en spade: verspreide bijdragen tot de kennis van de bodem van Nederland*, Wageningen.
- Bakker de, H en J. Schelling, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland, de hogere niveaus*. Staring Centrum, Wageningen.
- Berendsen, H.J.A., 2004: *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en Geomorfologie*, Assen.
- Berendsen, H.J.A., 2008: *Landschappelijk Nederland. Fysische geografie van Nederland*, Assen.
- Berendsen, H.J.A., 2011: *Fysische-geografisch onderzoek*, Assen.
- Berkel, G. van, en K. Samplonius, 2006: *Nederlandse plaatsnamen. Herkomst en Historie*, Utrecht (Prisma).
- Blankenstein, van, E., 2006: *Defensie- en oorlogsschade in kaart gebracht (1939 – 1945)*, Zeist.
- Bont, de, C., 1993: '... *Al het merkwaardige in bonte afwisseling ...*', Waalre.
- Cate, ten, J. A. M./ A. F. van Holst/ H. Kleijer/ J. Stolp, 1995: *Handleiding bodemgeografisch onderzoek, richtlijnen en voorschriften. Deel A: Bodem*, Wageningen, DLO-Staring Centrum. Technisch Document 19A.
- Dijk, X.C.C. van, M.A.H. Lipsch en M.P.F. Verhoeven, 2007: *Gemeente Venlo; een archeologische verwachtings- en advieskaart*, Weesp (RAAP rapport 1473).
- Emmens, K., R.J.M. van Genabeek en J.M.J. Willems, 2001: *Blerick, Cultuurhistorische verkenning dorpskern, 's-Hertogenbosch* (BAAC rapport 01.099).
- Gemeente Venlo, 2020: *Opmerkingen bureauonderzoek en verkennende boringen Hout-Blerick Luusweg 15, versie 04-03-2020*, Venlo.
- Mulder, de, E.J.F./ M.C. Geluk/ I. Ritsema/ W.E. Westerhoff/ T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*. Utrecht.
- Renes, J., 1999: *Landschappen van Maas en Peel. Een historisch-geografisch onderzoek in het streekplangebied Noord- en Midden-Limburg*, Leeuwarden (Maaslandse Monografieën 9).
- Rijswijk, van, A., 1946: *De verwoeste kerken van Limburg*, Roermond.
- SIKB, 2006: *Leidraad inventariserend veldonderzoek, Deel: karterend booronderzoek*, Gouda.
- Tol, A.J., Verhagen, J.W.H.P., Verbruggen, M., 2012: *Leidraad inventariserend veldonderzoek, Deel: karterend booronderzoek*, SKIB, Gouda.
- Stouthamer, E., Cohen, K.M., Hoek, W.M., 2015: *De vorming van het land*, Perspectief Uitgevers, Utrecht.
- Tichelman, G., 2004: *Archeologisch onderzoek in de Pontanusstraat te Blerick, Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven*, Amersfoort (ADC rapport 477).
- Zonneveld, J.I.S., 1981: *Vormen in het landschap, hoofdlijnen van de geomorfologie*, Utrecht.

Digitale bronnen:

www.arcgis.com
www.archief.venlo.nl
www.archis.cultureelerfgoed.nl
www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl
www.bhic.nl
www.bodemloket.nl
www.kaarten.venlo.nl/risicokaart-explosieven
www.topotijdreis.nl

Archeologische kaarten en databestanden:

Alterra 2009: *Bodemkaart van Nederland schaal 1:50.000, blad 58 Oost*, Wageningen.

Archeologische Monumenten Kaart (AMK, Archis3), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.

Archeologisch Informatie Systeem (Archis3), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2015.

Landesvermessungsamt, 1969, *Kartenaufnahme der Rheinlande Tranchot en v. Müffling, 1801 – 1828*, Keulen.

RAAP, 2015: *Actualiseren Archeologische Basiskaart gemeente Venlo kaartbijlage 6-B*, schaal 1:15.000, Weesp (RAAP-adviesdocument 529).

BIJLAGE 1

Topografische ligging onderzoeksgebied

206000

207000

208000

375000

375000

374000

374000

206000

207000

208000

 Plangebied

Achtergrond: TOP10 NL (nov 2016), AHN2
hillshade

**Bijlage 1: Topografische ligging
onderzoeksgebied**
AM19398 Venlo - Luuschweg 15

Schaal 1:10.000

0 100 200 300 400 500 m

aeres milieuvan nu

v1.0_5-2-2020_Lkr

BIJLAGE 2

Boorpuntenkaart

Plangebied

Boringen

Achtergrond: Luchtfoto ArcGIS online imagery,
AHN2 hillshade

Bijlage 2: Boorpuntenkaart

AM19398 Venlo - Luuschweg 15

Schaal 1:600

0612182430

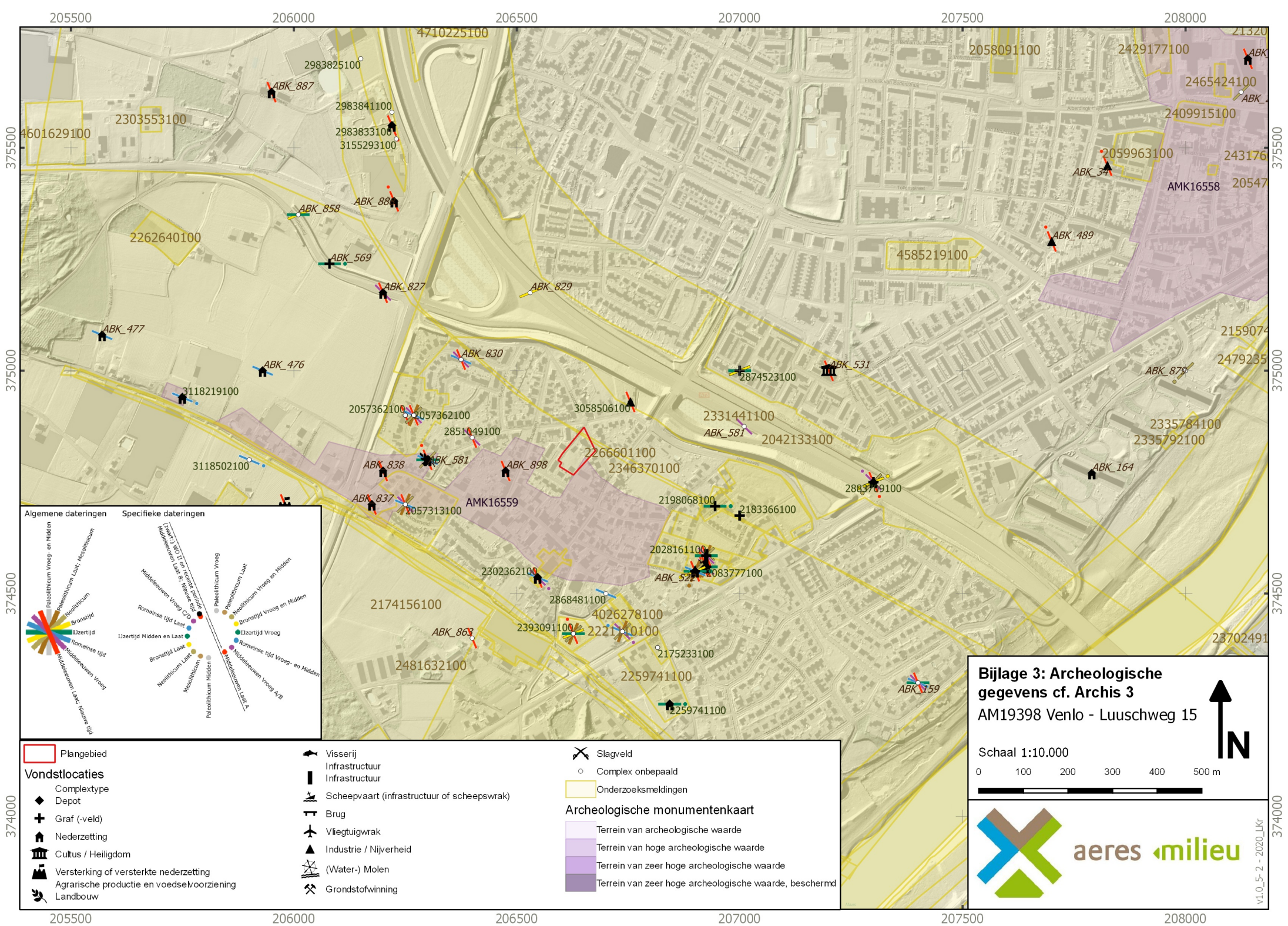
m

N

aeres milieuv1.0.4 - 3 - 2020_Lkr

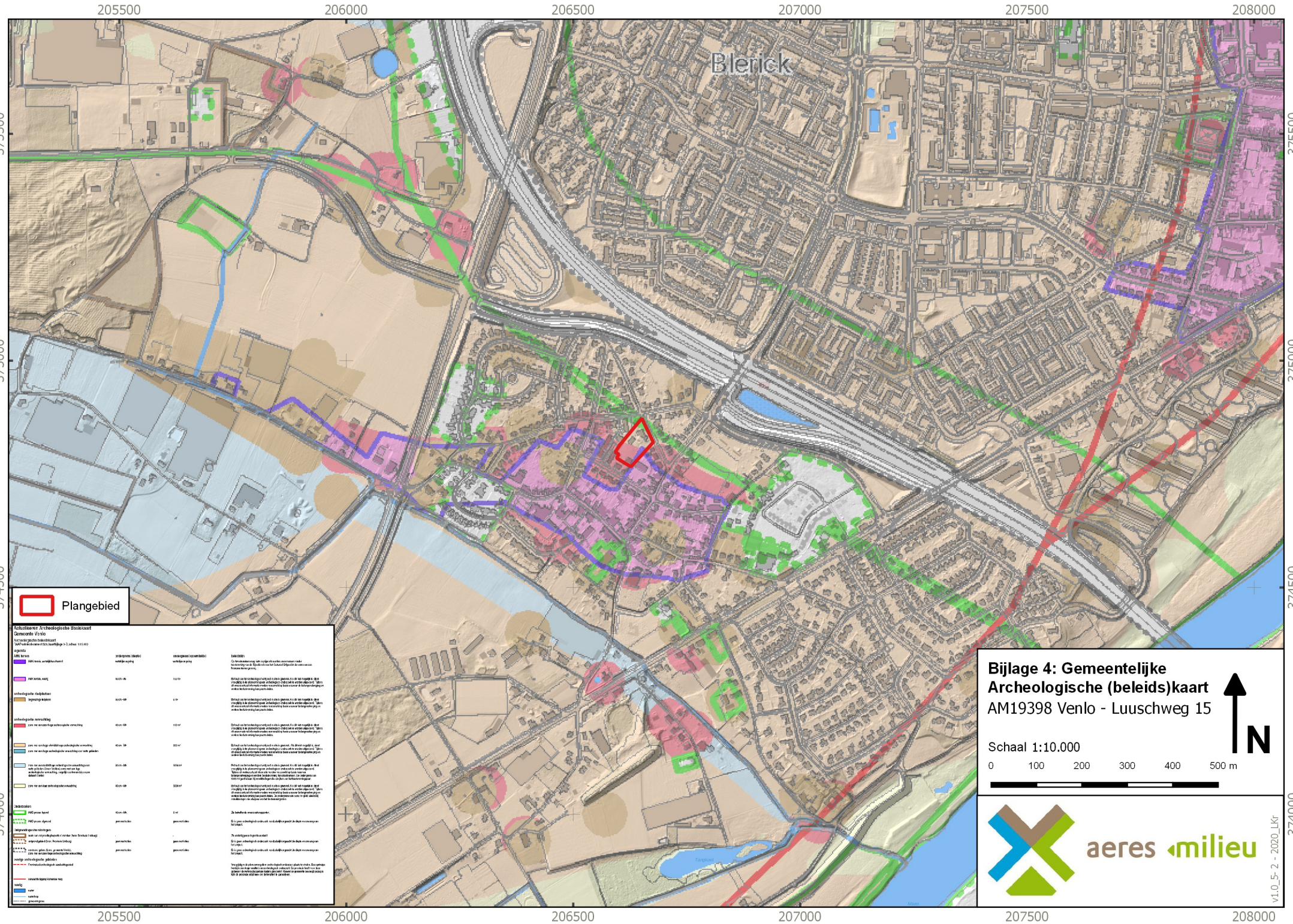
BIJLAGE 3

Archeologische gegevens cf. Archis 3

BIJLAGE 4

Gemeentelijke archeologische beleidskaart

 Plangebied

Schakelplan Archeologische Statuskaart Gemeente Venlo Kunstschatkaart van de Gemeente Venlo, versie 1.0 (2020)			
Legenda	Verklaring (2020)	Verklaring (2020)	Verklaring (2020)
 Plangebied	verklaring	verklaring	verklaring
 Archeologische status	K00-00	K00-00	De archeologische status van het gebied is K00-00. Dit betekent dat er geen archeologische waarden zijn vastgesteld.
 Archeologische status	K00-00	K00-00	De archeologische status van het gebied is K00-00. Dit betekent dat er geen archeologische waarden zijn vastgesteld.
 Archeologische status	K00-00	K00-00	De archeologische status van het gebied is K00-00. Dit betekent dat er geen archeologische waarden zijn vastgesteld.
 Archeologische status	K00-00	K00-00	De archeologische status van het gebied is K00-00. Dit betekent dat er geen archeologische waarden zijn vastgesteld.
 Archeologische status	K00-00	K00-00	De archeologische status van het gebied is K00-00. Dit betekent dat er geen archeologische waarden zijn vastgesteld.
 Archeologische status	K00-00	K00-00	De archeologische status van het gebied is K00-00. Dit betekent dat er geen archeologische waarden zijn vastgesteld.
 Archeologische status	K00-00	K00-00	De archeologische status van het gebied is K00-00. Dit betekent dat er geen archeologische waarden zijn vastgesteld.
 Archeologische status	K00-00	K00-00	De archeologische status van het gebied is K00-00. Dit betekent dat er geen archeologische waarden zijn vastgesteld.

Bijlage 4: Gemeentelijke Archeologische (beleids)kaart AM19398 Venlo - Luusweg 15

Schaal 1:10.000

0

100

200

300

400

500 m

N

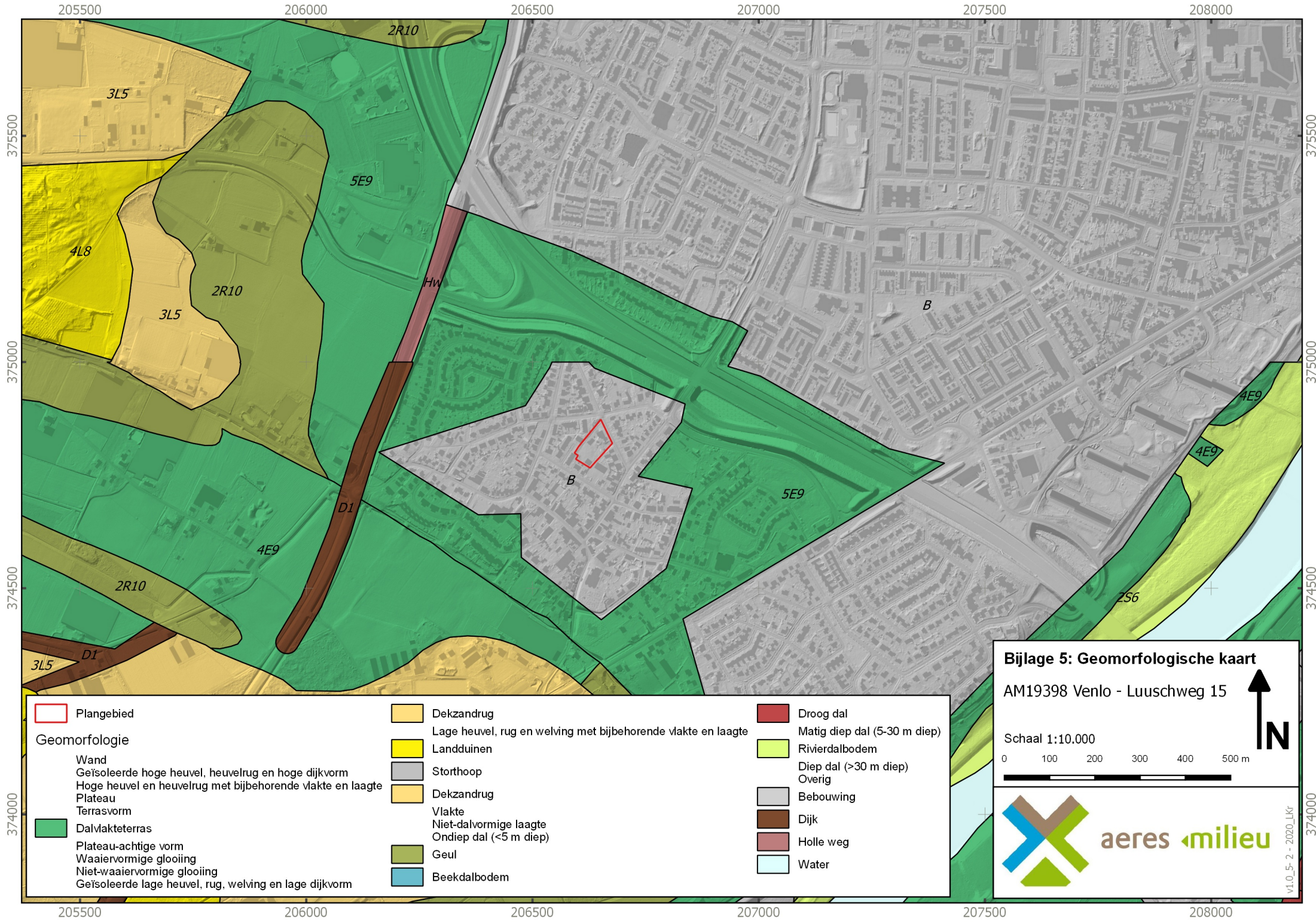

aeres milieu

v1.0_5-2 - 2020_LIK

BIJLAGE 5

Geomorfologische kaart

 Plangebied

Geomorfologie

- Wand
- Geïsoleerde hoge heuvel, heuvelrug en hoge dijkvorm
- Hoge heuvel en heuvelrug met bijbehorende vlakte en laagte
- Plateau
- Terrasvorm
- Dalvakteterras
- Plateau-achtige vorm
- Waaivormige glooiing
- Niet-waaivormige glooiing
- Geïsoleerde lage heuvel, rug, welling en lage dijkvorm

- Dekzandrug
- Lage heuvel, rug en welling met bijbehorende vlakte en laagte
- Landduinen
- Storthoop
- Dekzandrug
- Vlakte
- Niet-dalvormige laagte
- Ondiep dal (<5 m diep)
- Geul
- Beekdalbodem

- Droog dal
- Matig diep dal (5-30 m diep)
- Rivierdalbodem
- Diep dal (>30 m diep)
- Overig
- Bebouwing
- Dijk
- Holle weg
- Water

Bijlage 5: Geomorfologische kaart

AM19398 Venlo - Luuschweg 15

Schaal 1:10.000

0 100 200 300 400 500 m

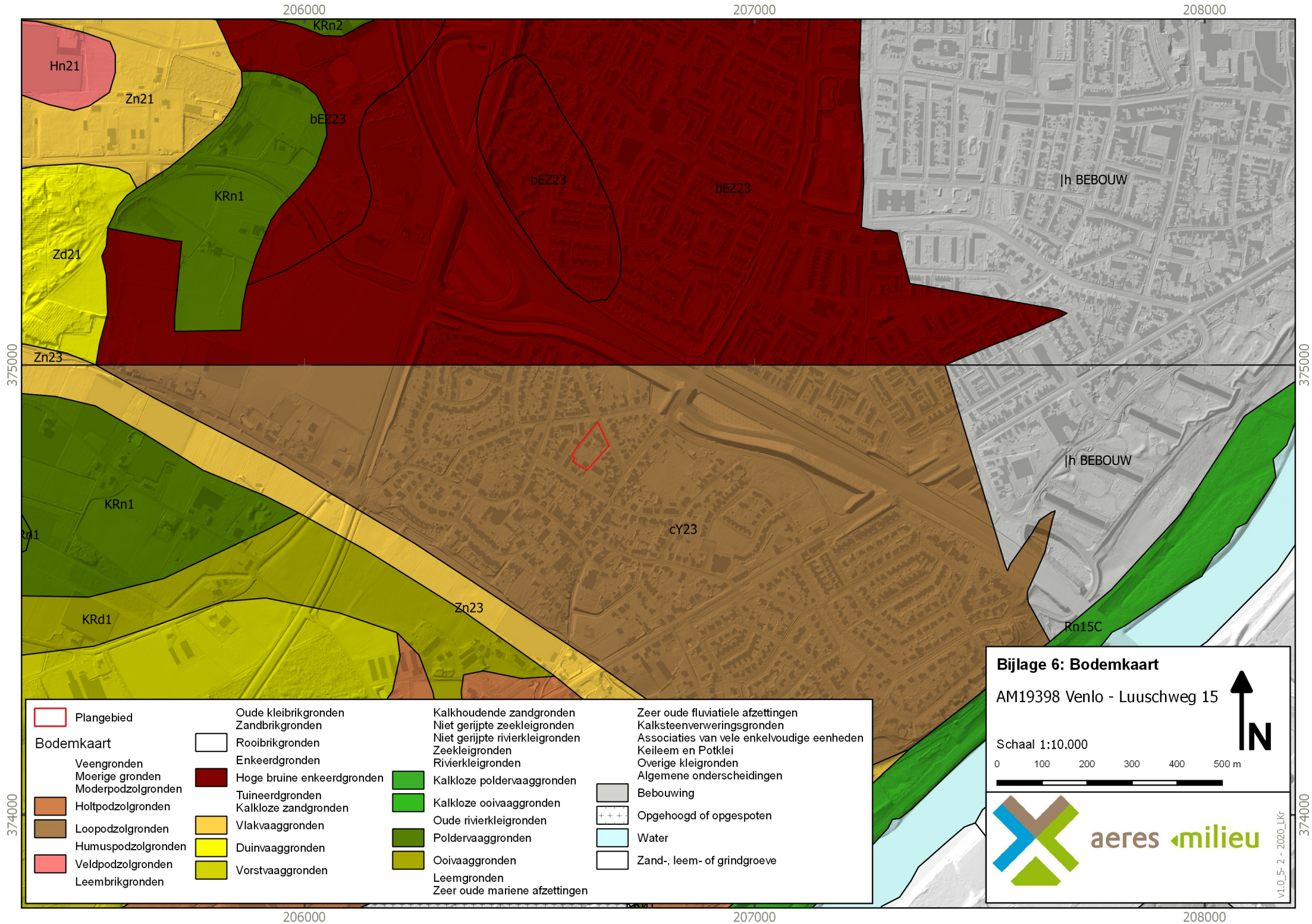

aeres milieuv

v1.0_5-2-2020_Lkr

BIJLAGE 6

Bodemkaart

BIJLAGE 7

Reliëfkaart

Plangebied

AHN_DHMV_mosaic

18.280800

21.157160

22.0335

23.909880

25.786240

27.662600

Bijlage 7: Reliëfkaart

AM19398 Venlo - Luuschweg 15

Schaal 1:10.000

0 100 200 300 400 500 m

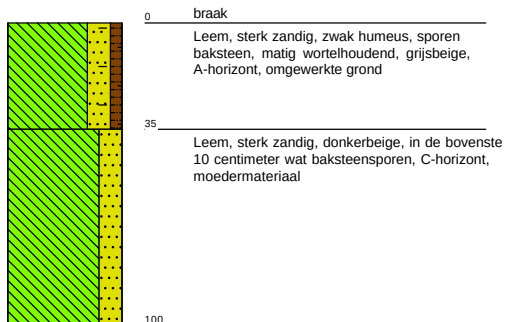
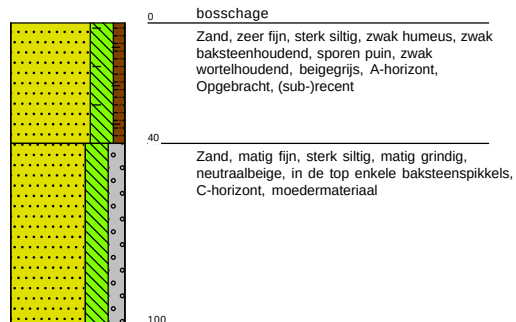
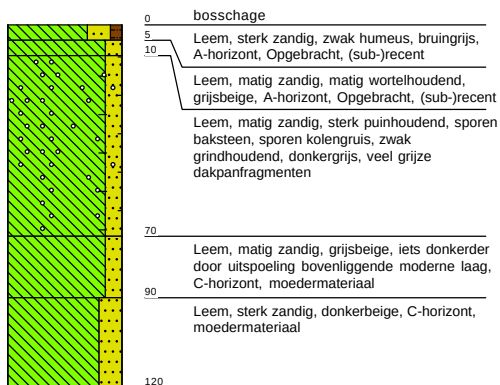
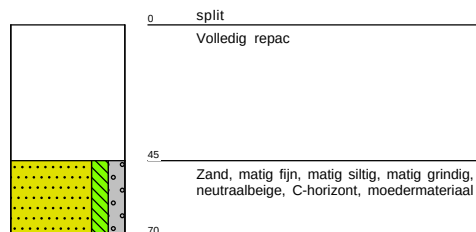
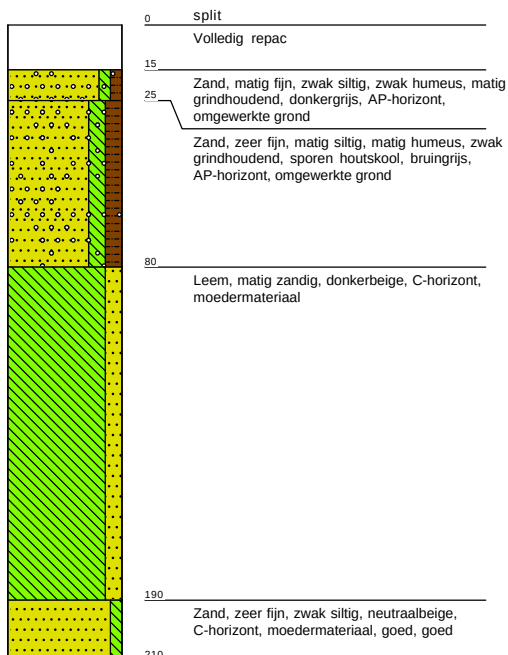

aeres milieuv

v1.0_10-2 - 2020_Lkr

BIJLAGE 8

Boorkernbeschrijvingen

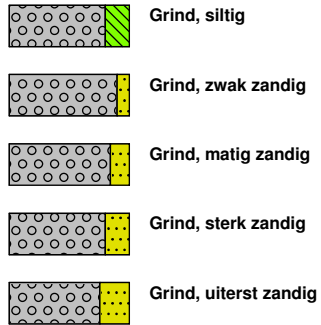
Boring: 001 22,144 IAP**Boring: 002** 22,422 IAP**Boring: 003** 24,297 IAP**Boring: 004** 21,9774AP**Boring: 005** 21,868 IAP

Projectnaam: Luuschweg, Hout-Blerick

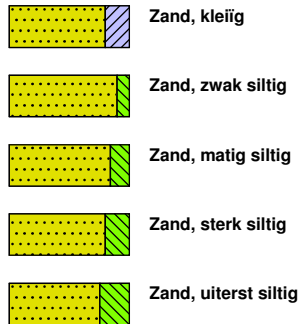
Projectcode: AM19398-ARCH

Legenda (conform NEN 5104)

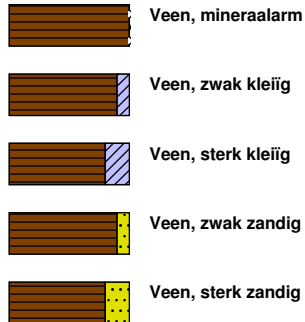
grind

zand

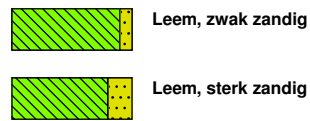
veen

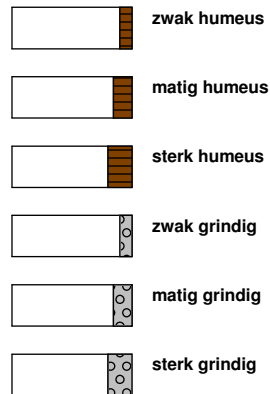
klei

leem

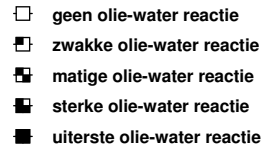
overige toevoegingen

geur

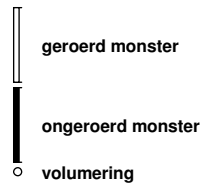
olie

p.i.d.-waarde

monsters

overig

